НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ
ІМ. В. Я. ДАНИЛЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»

Затверджено Вченою радою
ДУ «Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я.Данилевського НАМН України»
17.06.2021 р., протокол №7.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ДУ «ІПЕП НАМН»
Ю.І.Караченцев

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЕТИКУ АКАДЕМІЧНИХ ВЗАЄМОВІДНОСИН ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ «ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ЕНДОКРИННОЇ ПАТОЛОГІЇ ІМ. В. Я. ДАНИЛЕВСЬКОГО НАМН УКРАЇНИ»

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (далі – Положення) державної установи «Інститут проблем ендокринної патології ім. В.Я.Данилевського НАМН України» (далі – ДУ «ІПЕП НАМН») визначає основні засади академічної доброчесності та етики академічних відносин в освітньо-науковій діяльності ДУ «ІПЕП НАМН» для забезпечення дотримання основних моральних і правових норм академічної поведінки.

1.2. Положення розроблено відповідно до законодавства України, у тому числі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, зокрема, «Рекомендацій для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності», іншої загальнодержавної нормативної бази, Статуту ДУ«ІПЕП НАМН», та досвіду в цій сфері інших закладів вищої освіти.

1.3. Основні терміни академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», матеріалах Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, зокрема, «Методичних рекомендаціях для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» та «Розширеному глосарію термінів та понять із академічної доброчесності», «Рекомендаціях для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності».

2. Система сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин

2.1. Нормативна база сприяння та забезпечення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин на системному рівні описує механізми впровадження та реалізації принципів академічної доброчесності в освітньо-науковий процес, заходи щодо забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності.

До основних елементів нормативної бази належать:

- Кодекс корпоративної культури;
- Кодекс академічної доброчесності;
- Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин;
- Положення про Комісію з академічної доброчесності;
- Положення про Комісію з етики та управління конфліктами;

- Положення про групу сприяння академічній доброчесності;
- Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність;
- Інші нормативні документи щодо здійснення відповідних видів освітньо-наукової діяльності у закладі вищої освіти, в яких у тому числі відображаються питання академічної доброчесності.

2.2. Структурні підрозділи та уповноважені комісії, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітньо-наукову діяльність установи, а також виконують наглядову та контролюючу функцію:

- Група сприяння академічній доброчесності;
- постійно діюча університетська Комісія з етики та управлінням конфліктами;
- одноразово сформовані комісії з академічної доброчесності, які створюються за необхідності.

2.3. Інформаційна база, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності у питаннях академічної доброчесності.

Основними складовими інформаційної бази є:

- рубрика сайту ДУ «ІПЕП НАМН» «Академічна доброчесність»;
- інформаційні та методичні матеріали, присвячені інформаційній грамотності та попередженню плагіату, які створені спільно з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на унікальність;
- інформаційні матеріали щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання, які створені спільно з представниками роботодавців;
- матеріали, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед осіб, що здобувають вищу освіту.

2.4. Інструменти впровадження принципів академічної доброчесності у освітньо-наукову діяльність установи, які несуть просвітницьку функцію та за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності:

- інформаційно-консультативне супроводження співробітників установи та здобувачів вищої освіти через створення відповідних ресурсів на сайті, проведення лекцій, семінарів, індивідуальних консультацій та через іншу діяльність з промоції принципів академічної доброчесності;
- підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з питань академічної доброчесності.

2.5. Інструменти контролю додержання академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності установи, які передбачають:

- здійснення анкетування учасників науково-освітнього процесу на предмет порушень академічної доброчесності;

- обов’язкову перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність ознак академічного плагіату відповідно до створеної нормативної бази.

3. Управління процесом дотримання академічної доброчесності

3.1. Управління процесом дотримання академічної доброчесності здійснює заступник директора з наукової роботи, який координує роботу групи сприяння академічній доброчесності (далі Група).

3.2. Завдання, функції, порядок організації роботи Групи, її структура, порядок взаємодії Групи з іншими підрозділами, відповідні права та межі відповідальності Групи визначені окремим Положенням про групу сприяння академічній доброчесності.

3.3. Контроль за дотриманням академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності при здійсненні окремих напрямів наукової діяльності здійснюють відповідні структурні підрозділи, які підпорядковані заступнику директора з наукової роботи.

3.4. Функції розгляду фактів щодо порушення академічної доброчесності та ухвалення рекомендацій про притягнення до відповідальності осіб, які порушують норми академічної доброчесності покладені на Комісії з академічної доброчесності, Комісію з етики та управлінням конфліктами.

3.5. Завдання, функції, порядок організації роботи Комісій, відповідні права та межі відповідальності визначені окремими відповідними Положеннями.

3.6. Популяризація принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності проводиться у тому числі студентським самоврядуванням.

3.7. Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється бібліотекою.

4. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності та її порушення

4.1. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів вищої освіти та співробітників ДУ «ІПЕП НАМН».

4.2. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами здійснюється передусім викладачами, керівниками кваліфікаційних робіт, секретарем спеціалізованої вченої ради.

4.3. Факти порушення академічної доброчесності співробітниками

виявляються передусім керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, редакцій наукових журналів, оргкомітетів конференцій тощо.

4.4. Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись вказаними вище відповідальними особами, Комісією з академічної доброчесності, Комісією з етики та управлінням конфліктами.

4.5. Види академічної відповідальності для здобувачів наукового ступеня, які порушили академічну доброчесність:

- попередження;
- зниження результатів оцінювання виконуваної роботи;
- повторне виконання завдання, окремих розділів роботи;
- повторне проходження оцінювання виконуваного завдання;
- призначення додаткових контрольних заходів;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів, участі в академічній мобільності тощо;
- обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;
- позбавлення пільг з оплати навчання або інших пільг, наданих установою;
- відмови у присудженні наукового ступеня;
- відрахування.

4.6. Види академічної відповідальності для співробітників ДУ «ІПЕП НАМН», які порушили академічну доброчесність:

- попередження;
- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- відкликання з розгляду робіт, підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів, участі в академічній мобільності тощо;
- обмеження участі у наукових дослідженнях, окремих наукових проєктах;
- виключення із Вченої ради, дорадчих і робочих органів ДУ «ІПЕП НАМН» або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення почесних звань, нагород, відзнак, стипендій тощо,

присуджених установою;

- відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо;
- звільнення з посади.

4.7. За кожне порушення академічної доброчесності здобувачі наукового ступеня і співробітники ДУ «ІПЕП НАМН» можуть бути притягнуті як до одного, так і до кількох видів академічної відповідальності залежно від рішення уповноважених осіб та органів.

4.8. Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію установи, підрозділу, наукової школи тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати освітньо-наукової діяльності;
- інших обставин вчинення порушення.

4.9. У разі, якщо особа не уповноважена приймати рішення про призначення окремих видів академічної відповідальності, вона подає на ім’я директора клопотання про створення Комісії з академічної доброчесності для розгляду порушення або про розгляд порушення Комісією з етики та управління конфліктами (відповідно до повноважень комісій щодо призначення видів академічної відповідальності). У клопотанні вказується обґрунтована інформація по суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника.

5. Перевірка навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату

5.1. Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує всім іншим процедурам розгляду.

5.2. Перевірка всіх видів робіт проводиться за допомогою програмно-технічних засобів, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та ілюстративних запозичень.

5.3. Процедура проведення перевірки академічних та наукових текстів на наявність ознак академічного плагіату визначається окремим Положенням про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в державній установі «Інститут проблем ендокринної патології ім. В. Я. Данилевського НАМН України».

6. Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності установи

6.1. Попередження порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі ДУ «ІПЕП НАМН» здійснюють організаційно-методичні та наукові підрозділи установи проведенням комплексу профілактичних заходів, основні з яких полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та співробітників установи про необхідність дотримання нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної етики;
- підписанні здобувачами вищої освіти та співробітниками установи Декларації про дотримання академічної доброчесності;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань, що використані у письмових роботах;
- проведенні семінарів з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників;
- створенні інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- розробці спільно з представниками роботодавців інформаційних матеріалів щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання;
- створенні та розміщенні на сайті установи матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності;
- розміщенні в інституційному репозитарії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (в обов’язковому порядку після їх захисту), наукових та методичних робіт співробітників установи для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення затверджується на засіданні Вченої ради.

7.2. Положення набуває чинності з дати його затвердження наказом директора.

7.3. Всі зміни та доповнення до Положення вносяться у тому ж порядку.